Lieta Nr.1A68035917
Lietvedības Nr.104AA-0380-18/5
ECLI:LV:RAT:2018:0830.1A68035917.5.S

**SPRIEDUMS**
Rīgā 2018.gada 30.augustā

Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija
tiesnese Iveta Vīgante,
tiesnese Ingūna Arnoliņa,
tiesnese Smaida Gļazere,

rakstveida procesā izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu saistībā ar /pers. A/, personas kods /personas kods/, apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2018.gada 10.aprīļa spriedumu.

**Aprakstošā daļa**

Rīgas domes Administratīvās inspekcijas galvenā inspektore 2017.gada 11.septembrī sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu CB Nr.026628 (turpmāk – Protokols), kurā konstatēja, ka 2017.gada 25.augustā plkst.10.08 /pers. A//adrese/ (kadastra Nr./numurs A/) nav nodrošinājis nekustamā īpašuma un īpašumam piegulošās teritorijas sakopšanu – zāliena pļaušanu –, līdz ar to nav ievērojis Rīgas domes 2015.gada 28.aprīļa saistošo noteikumu Nr.146 "Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas un būvju uzturēšanas saistošie noteikumi" (turpmāk – Saistošie noteikumi Nr.146) 4.1. un 4.3.apakšpunkta un 27.punkta prasības.

Ar Rīgas Pārdaugavas izpilddirekcijas izpilddirektora p.i. 2017.gada 25.septembra lēmumu Nr.D57-IP-17-751 (turpmāk – Sākotnējais lēmums) /pers. A/ par minētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu izteikts brīdinājums.

Ar Rīgas domes Administratīvās komisijas priekšsēdētāja 2017.gada 7.novembra lēmumu Nr.D57-AK-17-45-88 (turpmāk – Lēmums) Sākotnējais lēmums atstāts negrozīts, bet /pers. A/ sūdzība noraidīta.

/pers. A/ pilsētas Pārdaugavas tiesā iesniedza sūdzību par Lēmuma atcelšanu.

Ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas (turpmāk – tiesa) 2018.gada 10.aprīļa spriedumu Lēmums ir atstāts negrozīts, bet /pers. A/ sūdzība ir noraidīta.

Tiesa atzina, ka /pers. A/ ir pārkāpis Saistošo noteikumu Nr.146 4.1. un 4.3.apakšpunktā noteiktās prasības nekustamo īpašumu īpašniekiem un viņam pamatoti piemērots Saistošo noteikumu Nr.146 27.punktā noteiktais minimālais sods, savukārt /pers. A/ sūdzībā un tiesas sēdē norādītie apsvērumi nevar būt par pamatu lēmuma atcelšanai.

/pers. A/ (turpmāk – sūdzības iesniedzējs) par Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2018.gada 10.aprīļa spriedumu iesniedza apelācijas sūdzību, kurā lūdz atcelt pirmās instances tiesas spriedumu un Lēmumu, kā arī iesniegt Satversmes tiesai pieteikumu par Saistošo noteikumu Nr.146 3.1.apakšpunkta neatbilstību Satversmei.

Sūdzības iesniedzējs norāda, ka pirmās instances tiesa ir ignorējusi sūdzībā par Lēmumu norādīto, ka Saistošie noteikumi Nr.146 ir pretrunā likumam "Par pašvaldībām". Atsaucoties uz likuma "Par pašvaldībām" 43.panta piekto daļu sūdzības iesniedzējs norāda, ka Saistošie noteikumi Nr.146 var būt piemēroti neapbūvētu zemesgabalu īpašniekiem tikai situācijā ar Saistošo noteikumu Nr.146 7.punktā noteikto.

Rīgas domes Administratīvā komisija viedokli par apelācijas sūdzību nav iesniegusi.

Saskaņā ar Latvijas APK 289.$^{21}$panta otro daļu 2018.gada 7.jūnijā tika pieņemts lēmums par administratīvās pārkāpuma lietas izskatīšanu rakstveida procesā.

Apstākļus, kas liecinātu par nepieciešamību apelācijas sūdzību izskatīt tiesas sēdē, Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija (turpmāk – tiesas kolēģija) nekonstatē.

**Motīvu daļa**

Iepazinusies ar apelācijas sūdzībā izteiktajiem argumentiem un pārbaudījusi administratīvā pārkāpuma lietas materiālus, tiesas kolēģija atzīst, ka apelācijas sūdzība ir noraidāma, bet pārsūdzētais spriedums atstājams negrozīts.

Tiesas kolēģija, pārbaudījusi Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2018.gada 10.aprīļa sprieduma motivāciju, atzīst, ka tā ir pareiza. Tiesa ir izvērtējusi konkrētās lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus un pamatoti atzinusi, ka /pers. A/ nav ievērojis Saistošo noteikumu Nr.146 4.1. un 4.3.apakšpunkta prasības. Līdz ar to tiesas kolēģija saskaņā ar Latvijas APK 289.$^{13}$panta trešo daļu pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai un to neatkārto.

Papildus tiesas kolēģija norāda, ka konkrētajā administratīvajā pārkāpuma lietā nav strīda par to, ka Protokolā norādītajā vietā un laikā /pers. A/ nebija nodrošinājis nekustamā īpašuma un tam piegulošās teritorijas sakopšanu (zāliena pļaušanu). Sūdzības iesniedzējs apstrīd to, vai bija pamats viņu saukt pie administratīvās atbildības.

Likuma "Par pašvaldībām" 43.panta pirmā daļa noteic, ka dome ir tiesīga izdot saistošos noteikumus, paredzot administratīvo atbildību par to pārkāpšanu, ja tas nav paredzēts likumos, cita starpā par namu un to teritoriju un būvju uzturēšanu (43.panta pirmās daļas 5.punkts) un par sanitārās tīrības uzturēšanu un īpašuma piegulošās publiskā lietošanā esošās teritorijas (gājēju ietves, izņemto sabiedriskā transporta pieturvietas, grāvji, caurtekas vai zālāji līdz brauktuves malai) kopšanu (43.panta pirmās daļas 6.punkts).

Pamatojoties uz minētajām tiesību normām Rīga dome ir izdevusi Saistošos noteikumus Nr.146.

Savukārt Latvijas APK 26.panta trešā daļa paredz, ka pašvaldību domes var apstiprināt saistošos noteikumus, kuros par to pārkāpšanu var noteikt naudas sodu fiziskajām personām līdz trīssimt piecdesmit *euro*, bet juridiskajām personām – līdz tūkstoš četrsimt *euro*.

Saistošo noteikumu 3.1.apakšpunkts noteic, ka nekustamā īpašuma un tam piegulošās publiskā lietošanā esošās teritorijas – gājēju ietvju, izņemto sabiedriskā transporta pieturvietas, grāvju, caurteku vai zālienu līdz brauktuves malai (turpmāk – piegulošā teritorija) – uzturēšanu un kopšanu nodrošina nekustamā īpašuma īpašnieks vai faktiskais valdītājs.

Saistošo noteikumu Nr.146 4.1.apakšpunsts noteic, ka saistošo noteikumu 3.punkta minētās personas nodrošina nekustamā īpašuma teritorijā – teritorijas sakopšanu, zālienu nopļaušanu (zāles garums nedrīkst pārsniegt 20 cm), apstādījumu uzturēšanu, nepieļaujot atkritumu (tajā skaitā bioloģiski noārdāmo – nokritušo koku lapu un zaru) uzkrāšanos.

Savukārt Saistošo noteikumu Nr.146 4.3.apakšpunkts noteic, ka saistošo noteikumu 3.punktā minētās personas nodrošina pieguļošās teritorijas kopšanu: zālienu nopļaušanu (zāles garums nedrīkst pārsniegt 20 cm), ietves tīrīšanu, nepieļaujot atkritumu (tajā skaitā bioloģiski noārdāmo – nokritušo koku lapu un zaru) uzkrāšanos.

Ievērojot Saistošo noteikumu Nr.146 4.1 un 4.3.apakšpunktā noteikto, tiesas kolēģija atzīst, ka administratīvā pārkāpuma lietā pamatoti konstatēts, ka sūdzības iesniedzējs nav nodrošinājis Protokolā norādītajā vietā un laikā viņam piederošajā nekustamajā īpašumā zāliena pļaušanu.

Tiesas kolēģija nepievienojas apelācijas sūdzībā norādītajam, ka Saistošie noteikumi Nr.146 var būt piemēroti neapbūvētu zemesgabalu īpašniekiem tikai situācijā ar Saistošo noteikumu Nr.146 7.punktā noteikto.

Saistošo noteikumu Nr.146 7.punkts noteic, ka neapbūvētu zemesgabalu īpašnieki nodrošina to īpašumos publiskai lietošanai ierīkotu gājēju celiņu sakopšanu atbilstoši saistošo noteikumu 4.3. un 4.4.apakšpunkta prasībām, ja šādi celiņi ir reģistrēti zemesgrāmatā kā nekustamā īpašuma apgrūtinājums.

Tādējādi no Saistošo noteikumu Nr.146 7.punkta izriet, ka neapbūvētu zemesgabalu īpašniekiem ar Saistošajiem noteikumiem ir uzlikts papildu pienākums sakopt publiskai lietošanai ierīkotu gājēju celiņu, ja šādi celiņi ir reģistrēti zemesgrāmatā kā nekustamā īpašuma apgrūtinājums.

Apstāklis, ka sūdzības iesniedzējs citādi interpretē Saistošos noteikumus nevar būt par pamatu tiesiska un pamatota pirmās instances tiesas sprieduma atcelšanai.

No Satversmes tiesas likuma 17.panta pirmās daļas 9.punkta izriet, ka tiesības iesniegt pieteikumu par lietas ierosināšanu par likumu un Latvijas parakstīto vai noslēgto starptautisko līgumu (arī līdz attiecīgo līgumu apstiprināšanai Saeimā) atbilstību Satversmei, citu normatīvo aktu vai to daļu atbilstību augstāka juridiska spēka tiesību normām (aktiem) (16.panta 1.-3.punkts), kā arī Latvijas nacionālo tiesību normu atbilstību tiem Latvijas noslēgtajiem starptautiskajiem līgumiem, kuri nav pretrunā ar Satversmi (16.panta 6.punkts) ir tiesai, izskatot civillietu, krimināllietu vai administratīvo lietu.

Tādējādi tiesai ir tiesības, nevis pienākums iesniegt pieteikumu Satversmes tiesā un arī tikai gadījumos, ja tā saskata normatīvo aktu neatbilstību vai kolīziju.

Tā kā tiesas kolēģija nesaskata Saistošo noteikumu Nr.146. 3.1.apakšpunkta neatbilstību Satversmei, tiesas kolēģija nekonstatē arī pamatu pieteikuma iesniegšanai Satversmes tiesā.

Vienlaikus tiesas kolēģija norāda, ka gadījumā, ja sūdzības iesniedzējs uzskata, ka ir aizskartas tā pamattiesības, tad sūdzības iesniedzējs ir tiesīgs vērsties Satversmes tiesā ar pieteikumu saskaņā ar Satversmes tiesa likuma 17.panta pirmās daļas 11.punktu.

Attiecībā uz Satversmes tiesas atziņām, kas paustas Satversmes tiesas 2014.gada 6.novembra spriedumā lietā Nr.2013-20-3, tiesas kolēģija norāda, ka tajā tika skatīts jautājums par Rīgas domes 2008.gada 8.jūlija saistošo noteikumu Nr.125 "Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas un būvju uzturēšanas noteikumi" 4.3. un 4.4.punkta atbilstību Satversmes 105.pantam. Savukārt Saistošie noteikumi Nr.146 paredz pašvaldības līdzdalību teritoriju uzturēšanā, nosakot atvieglojumus.

**Rezolutīvā daļa**

Pamatojoties uz Latvijas APK kodeksa 289.$^{21}$ pantu, 289.$^{22}$ pantu, 289.$^{12}$ panta otrās daļas 1.punktu, tiesas kolēģija

**nosprieda**

atstāt negrozītu Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2018.gada 10.aprīļa spriedumu, bet /pers. A/ apelācijas sūdzību noraidīt.

Spriedums nav pārsūdzams un stājas spēkā tā sastādīšanas dienā.

Tiesnese I.Vīgante

Tiesnese I.Amoliņa

Tiesnese S.Gļazere